

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

Decimatertia Veritas. Sicut, quidquid in mundo est, est amor voluptatum, diuitiarum & honorum, ita quidquid est in præsepi Christi, est instructio vt absteineamus à tribus hisce pessimis amoribus, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

QVINTVS DIES.

De Abstinendo, ex mysterijs Infantiaë Christi.

DECIMATERTIA VERITAS.

Sicut, quidquid in mundo est, est Amor Voluptatum, diuitiarum & honorum, ita quidquid est in præsepiti Christi, est instructio, v. abstinemus à tribus hisce pessimis Amoribus, & præsertim ab Amore diuitiarum.

Apparuit gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, abnegantes impietatem, & secularia (terrenorum honorum) desideria, sobriè & iustè & piè vivamus in hoc sæculo. ad Tit. 2.

MEDITATIO

in hanc Decimamtertiam Veritatem.

I. PUNCTVM.

Declaratio eiusdem Veritatis.

Meditationes nostræ, totidem sunt Concioniones quas ad nos ipsos dicimus: at
perib.

periti Concionatoris est, teste (a) D. Paulo, rectè diuidere & distribuere verbum veritatis, alioquin nonnisi confusè intelligeretur, cum singula tamen verba digna sint, quæ rectè & distinctè capiantur. Eam ob rem, postquam generatim perspeximus, totum Euangelium, totamque Christi seruatoris imitationem, ad hæc tria verba, *Abstine, Age, & Sustine*, esse contractam: operæ pretium erit tribus hisce sequentibus diebus singula verba commentari, vt sensus illorum, & consensus cum vita Christi, melius apprehendatur animo.

Et quia iuxta Ordinem Exercitiorum, occurrit hodie consideranda eiusdem natiuitas atque Infantia, erit argumentum accommodatissimum, vt discamus exemplo Jesu Infantis abstinere, & quidem modo perfectiore, per applicationem propositæ decime tertie veritatis: quod, sicut, quidquid in mundo est, nihil est aliud quam amor & cupiditas opum, voluptatum & honorum, ita quidquid est in præsepi, & infantia Iesu Christi, nihil sit aliud, quam solida instructio, quomodo à prauis istis amoribus abstinere debeamus.

Et profectò, si solùm à malo abstinendum est, oportet initium facere ab eo, quod grauissimum est malum, & aliorum malorum origo; nunc verò perspexisti illud esse amorem

(a) 2. Tim. 2.

rem

rem proprium, qui alio nomine dicitur cupiditas, (a) & omnium malorum radix ab Apostolo, à Petro deinde Rauennate, transgressionis mater, magistra nocendi, primipilaria iniquitatis, auriga malitiæ, sicaria virtutum, seditionum origo, fouea scandalorum, non verè minùs, quàm eleganter, nuncupatur; & re ipsa ab amore proprio generantur hi tres opum, voluptatum & honorum Cupidines. Quare hinc prima abstinendi lectio discenda est, vnde primam docendi fecit Magister noster, & quam præcipuè docet eius præsepe, in quod ipse, velut in cathedram ascendit, vel potius descendit, vt, (b) secundùm D. Bernardum, doceret nos, errare mundum & falli, suas sectantem cupiditates, & longè alia esse, quæ ipse, illius saluator & instaurator prosequeretur, dum nasci vellet in paupere stabulo, tempestate anni acerbissima, & conditione tam abiecta, vt abiectiorem vix viderit humana mortalitas.

Mundus similis est statuæ illi, quam vidit in somnis Nabuchodonosor, (c) cui caput erat aureum, pectus cum brachijs argenteum, reliqua ex ære, ferro & terra: & Iesus in præsepi, est instar lapilli illius de monte, sine manibus abscissi, statuamque ingentem illam prosternentis.

Vide, ne hîc abripi te finas in ratiocinationem

(a) 1. Tim. 6. (b) Serm. 3. de Natiuitate.

(c) Dan. 2.

nem aliquam minùs vtilem, aut curiosam: cogita quæ solida sunt & vera, & fac plenam assequaris huius veritatis intelligentiam. Expende in Christi Natiuitate singula, vide quàm sint opposita tribus istis cupiditatibus. Memineris æternam esse sapientiam & infalibilem, quæ venit in Mundum, vt illum de tanti momenti veritate instruat. Dic, obstupescens hanc tantam Mundi & Iesu oppositionem: aut Mundum falli necesse est, (a) aut Iesum errare, cum sententijs tantopere vterque discrepet: at fieri nequit, vt Iesus erret, ergo necesse est mundum falli; & quandoquidem hic error non proueniat aliunde, quàm quòd abripi nos sinamus in triplex illud Cupiditatis barathrum, nullus erroris amouendi modus est alius, quàm vt ex Christi exemplo discamus Abstineremur motibus, desiderijs, & prosecutionibus, quò cupiditates illæ nos deducunt.

Nónne hæc vniuersim vera sunt, & an non
ma-

(a) Non est tale iudicium Mundi, aut iste fallitur, aut Mundus errat. sed diuinam falli impossibile est sapientiam, meritò proinde & carnis prudentia, mors siquidem & ipsa, inimica est Deo, & seculi quoque prudentia stultitia nominatur. Quid enim? Christus vtique, qui non fallitur, eligit quod carni molestius est, id ergo melius, & vtilius, id potius eligendum; & quisquis aliud doceat, vel suadeat, ab eo tanquam à seductore cauendum. Bern. Serm. 3. de Natiu. vbi plura in hanc rem.

magnam vim habet hæc veritas vt artem Abstinenti te doceat? Verùm vt hæc euadat adhuc efficacior, vt que fructus inde colligendus melius perspiciatur, sume vnã aliquã ex tribus hisce cupiditatibus, & propius præsepi te admoue, vt videas quantum hæc ab illo dissentiat, itaque euincas ab animo tuo, errari, dum illi indulgetur, vt nullus superfit dubitandi locus. Accipe terrenorum bonorum cupiditatem, Amorem, inquam, illum, quo à natura ferimur in pecuniam, & amplas fortunæ facultates. Non ignoras, quo loco sint apud nos isthæc bona, quem amorem, qualia desideria, quos merus, quæ gaudia, quas tristias, quales curas, qualia dicta, quales obtrectiones, quales denique motus & anxietates in nobis excitet hic affectus: & his tamen omnibus necessitatem præteximus. Obuerte nunc oculos in infantem Jesum, qui pro arbitrato suo nasci potuisset in palatijs, in cunis opere materiaque superbissimis inter Reges & Principes; verbo, in rerum omnium affluentia: vide, quomodo his omnibus abstineat, quomodo deligat egenam Matrem, Stabulum, Præsepe, Pastores, omnia egentissima, pauperrimaque. In vrbe tota nullus hospitij angulus illi conceditur, sic ab omni, rerum etiam necessariarum, subsidio destituitur, vt nullus aliàs Infans, in tanta egestate natus videatur; si vnquam viuentibus grauis est necessitas, ea potissimum vrget

vrge
ner
sibi
nes
qua
Mat
lube
bus
atq
casu

C
lia
defic
quid
potu
pend
omn
cent
dici
quid
dum
es, cū
agn
temp
scam
mou

(a) C
quo
ind
(b) 2

vrget in infantia, in nariuitate, quādo tam tener est Infans, tam debilis, tam impositus sibi adhibendæ, vt parum profuturæ sint omnes maternæ sollicitudines, nisi accedant aliqua fortunæ subsidia; at interim vniuersa Matri desunt & Infanti, & nihilominus æquè lubenti animo carent hisce tuis necessitatibus, cū id visum sit Diuinæ Prouidentia, atque si rebus omnibus, quas appetere in tali casu natura posset, abundarent.

Quod si cordium, affectuumque penetralia ingrediaris, videbis eos etiam abstinere desiderijs maiorum facultatum, ne petere quidem illas, aut de earum defectu, vt fieri potuisset, colloqui; sed è contrario eas parvipendunt, & infinito inopiam suam interuallo omnibus mundi bonis anteponunt. quid censes? (a) sanūne est Infantis de rebus iudicium? rectēne sic ab omnibus abstinere? quid igitur ex hoc exemplo tibi concludendum est? O Iesu, (b) qui propter nos egenus factus es, cū esses diues, vt tua inopia diuites essemus, fac, vt agnoscam grandia bona, quæ à contemptu temporalium bonorum proueniunt, & discam sic ijs abstinere, vt ne eorum quidem mouear desiderio.

II. PVN-

(a) Christus eligit quod salubrius iudicat, vos eligitis quod reprobatur. quis prudentior è duobus, cuius iudicium iustius, cuius sententia sanior. Idem ibid.

(b) 2. Cor. 8.

II. PUNCTVM.

Aduersio in vitam præteritam, & statum præsentem.

INterest, vt te hac in re discutias, non tam examinis & confitendarum præteritarum culparum gratiâ, quam vt præpares animum ad concipienda solidiora in futurum proposita; nam vti varij sunt gradus imitandæ huius paupertatis, & ars multiplex abstinendæ bonis temporalibus, eorumque cupiditate, pro varia ratione conditionum, munerum, ingeniorum, & necessitatum, primò aduerte animum ad conditionem tuam, an illa permittat administrationem bonorum, & quomodo in ea te gesseris. quod sufficeret sæculari, vt aduersus sextum Præceptum, prohibens iniustam alieni boni detentionem, lethaliter deliquisse censeretur, satis est Religioso, vt mortiferum scelus admiserit in votum paupertatis, si illud, tanquam proprium, sine superioris vsurpauerit facultate; sunt & alia vitia in vsu bonorum, ex statu suo discutienda, expendendaque.

Altera aduersio spectet genium naturæ tuæ, nam quidam non admodum propendunt in opes & fortunæ commoda; alij vehementissimè eò rapiuntur. quo ex genere

es tu
ritin
per
hunc
cupi
tatis

E
eas
exc
mur
mife
hab
fente
pone
sum
fa.
inue
pum

(a) M
cie
ru
de
sin

(b)
gen
ter
ra
ue
gm
gn
Se

es tu? (a) & qualia tibi haecenus vitia peperit immoderatus iste affectus? Caue ne tibi persuadeas, sola te necessitate adactum; ad hunc pecuniarum amorem, nam ille fucus est cupiditatis, vt suos appetitus colore necessitatis & decori inuoluat.

Et quia ab aestimatione rerum, oritur in easdem amor & affectus, tertio loco mentem excute, an non iuerit in erroneam opinionem mundanorum, diuites beatos, aut pauperes miseros existimantium; aut potius fidem habuerit Christo Domino, verbis tam planis sententiam suam à sensu mundi alienam exponenti, maximè post tot lumina in hoc ipsum argumentum peculiariter tibi concessa. Quid ais? putabis forsitan sermone suo inuectum esse Christum in solos nefarios opum (b) possessores, aut in religiosos bona or-

K

dinis,

(a) Multi dati sunt in auro casus, & facta est in specie ipsius perditio eorum. Lignum offensionis est aurum, & illis qui sectantur illud, & omnis imprudens deperiet in illo. Beatus diues, qui inuentus est sine macula &c. Eccl. 31.

(b) Cur ipse Saluator, cuius est aurum pariter & argentum, sacram in corpore suo dedicat paupertatem? aut certè cur paupertas ipsa tam sollicitè enarratur ab angelo: Hoc, inquit, vobis signum, inuenietis infantem pannis inuolutum. In signum positi sunt panni tui Domine Iesu, sed in signum, cui à multis vsque hodie contradicitur. Bern. Serm. 4. in Natiu.

dinis, priuato sibi commodo, vendicantes, qui vulgò tales ab omnibus habentur, teque ex eorum numero non esse ac proinde nihil imminere tibi periculi: verum id etiam hinc aduerte, illum esse grauissimum inter mortales errorem, quod nemo se diuitem arbitretur, neque credat ad se spectare ea vix, quæ Christus diuitibus denuntiauit: Erras, si hac opinione imbutus es; non in eos diuites cadit execratio, qui pluribus opibus abundant, sed in eos, qui plures illas faciunt, ardentiorique, quam par est, prosequuntur affectu, seu amplas re ipsa possideant, seu nullas; atque adeo vt rectè iudices, an ad illorū spectes numerum, (a) vide an ex illis fueris hætenus, qui plus æquo æstimarunt, colueruntque diuitias, illa enim æstimatio, & ille affectus est omnium malorum fons. O Deus, etsi ægrè adducar, vt agnoscam errasse me in hoc nimio, erga res temporales, affectu, nihilominus pro concessa mihi notitia gratias habeo humillimas, & rogo, digneris ita mentem meam hoc errore expedire, vt alijs etiam instruendis reddar idoneus.

III. P V N.

(a) Non solum ille auarus est, qui rapit aliena, sed etiam qui cupidè seruat sua. August. Serm. 106. de temp.

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

SI de eligendis diuitijs, aut paupertate deliberes, petendum esset à Deo lumen, ne imprudens fallerere; illius enim est præscribere optionem, & nostrum, obsequi: interim autem cuiuscumque sis conditionis, si agitur de opibus aut paupertate voluntaria, profiteri semper, meliori apud te loco esse paupertatem, quàm opes, quod ita Christus senserit, iudicarique.

Terrena quippe bona, & opes huius mundi, (a) talia mala non sunt, vt debeant sceleribus accenseri, sed neque eiusmodi bona sunt, vt eam mereantur æstimationem, quam illis mundus & corrupta natura attribuit. Esse possunt occasiones benè agendi, promouendiq; salutē suam, sed plerumque ruinæ & damnationis sunt causa: quamobrem illa vereri potius oportet, quàm amare; & quia præcipua mali radix in corde sita est, & in cupiditate, illi præcipuè remedium est adhibendum, & decernendū hodie, quod, quotiescum-

K 2

que

(a) Si diues fueris, non eris immunis à delicto. Eccl.

II. Non est census in crimine, sed affectus. Superbum diuitem tormenta cruciabant, sed tamen diues Abraham fuerat, qui sinu Lazari tenebat. Greg. 10 Moral. 17.

que subibit animum eiusmodi affectus, velis illicò cohibere, nolis de ijs rebus loqui, nisi adactus necessitate, nolis affligi, imò ne earum quidem cogitationem admittere, nisi quantum exigunt officij tui rationes; quòd præterea abstinebis omnibus alijs naturæ perturbationibus, quibus obnoxius es; quòd paruo contentus viues, & in illo iplo paruo, nihil spectaturus sis aliud, quàm nudum vsum; quòd paratus esse velis id amittere, aut te priuare, si Deo sic visum fuerit; Denique quòd ita sis abstracturus animum à terrenis illis bonis, vt si vel minimam in ea sententiæ propensionem, meritò timere possis ne excludaris numero discipulorum illius Magistri, qui idcirco in tanta rerum omnium inopia nasci voluit, vt has nobis veritates inculcaret, & à quo disertè pronuntiatum est: *Omnis qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus*: (a) Expende, quid sit renuntiare, quid omnibus, quid non esse se ipsius discipulum: quisquis ille est, sit sæcularis aut religiosus, sit sacerdos aut profanus, sit diues aut pauper, excellat alijs virtutibus aut non, nisi renunciat omnibus, extra scholam Christi est, nam Christus illum pro discipulo non agnoscit.

COM-

(a) Luc. 14.

COMPENDIVM MEDITATIONIS
in Decimamtertiam veritatem.

I. P V N C T V M.

Declaratio eiusdem.

CVm hodie distinctius considerandum sit, quo modo nos abstinere oporteat ad exemplum Christi infantis, id facere rectius non possumus, quam insistendo triplici cupiditatum generi, vnde omnes immoderati affectus, à quibus abstinendum est, emanant. Et exemplum Christi in stabulo & præsepiti nati tam appositè venit in rem præsentem, vt meritò pro indubitata veritate admitti debeat; quod, sicut, quidquid in mundo est, est Amor diuitiarum, voluptatum, & honorum; ita quidquid est in præsepi, sit instructio, quæ nos doceat, vitiosis his amoribus abstinere.

Considera. an non verum sit, quidquid est in mundo, compositum esse ex tribus hisce Cupiditatibus; an non omnia mundanorum consilia eò tendant, vt accumulent diuitias, vt dignitates obtineant, vt commodis suis fruantur? ah qui corda illorum intueretur, quemadmodum Deus illa perspicit, quam clarè aduerteret verissimum esse, omnes illorum cogitationes & consilia eò referri.

Considera 2. an non æquè verum sit, quòd, quidquid est in stabulo & in præsepi, sit absolutissima instructio, quâ discamus ab hisce tribus prauis cupiditatibus abstinere? nam cum illic nihil appareat, nisi abiectio, paupertas, miseria, aliaque his cupiditatibus opposita; sitque ipsa sapientia diuina, quæ abiectiorem opponit superbiam mundi, paupertatem illius diuitijs, & miseriam ipsius voluptatibus, nõne fateri oportet cum D. Paulo, ad erudiendum nos, hanc esse institutam oppositionem, & vti loquitur Bernardus, vt discamus, Christo contraria mundi eligente, mundum falli, & quotquot illius studijs aguntur, prorsus insanire? & si sapere nos velimus, debere abstinere ab ijs opibus, ab ijs voluptatibus, ab ijs honoribus, quæ mundus conlectatur, quo modo ijs Iesus & Deipara, quo tempore maximè indulgebant, abstinuerunt?

Porro vt ex hac consideratione fructum colligas vberiore, obserua potissimum paupertatem in hoc stabulo, vbi omnia egena sunt & misera, conspicuam; paupercula mater, pauperius hospitium, misera pastorum societas, miseri panniculi, denique tam misera & egena omnia, vt hoc indicio denuntient Angeli pastoribus Saluatorem: *Inuenietis puerum pannis inuolutum & positum in præsepio.* ò quale indicium, vt agnoscatur Rex orbis vnuerfi! ò quale indicium, vt postquam illum

illum agnoueris, eadem quoque opera cognoscas homines errare suis desiderijs, & male temporalia isthæc bona consecrari!

II. P V N C T V M.

Aduersio in vitam præteritam, præsentemque.

TRia noxarum genera potuerunt committi in hac materia; primæ grauiores sunt & capitales, vt si sæcularis iniuste bona aliena detineat, aut Religiosus tantum sibi, velut proprium, vendicat, absque facultate superioris, quantum sufficit, vt in sextum præceptum mortaliter peccetur. Aliæ sunt leuiores, quando pecuniæ, vel boni quantitas retenta, exigua est, quando affectu nimio, nimia sollicitudine & anxietate ferimur in bona isthæc temporalia, & ratione istorum affectuum negligimus debita Charitatis, Pietatis, Mansuetudinis, aut alterius virtutis officia. Et tandem aliæ, imperfectionum nomine censentur, cum diuitiæ, & vitæ commoda, paupertati & incommodis præferuntur; cum nullius rei indigentiam pati volumus, cum satis esse existimamus, non offendere in Iustitiam aut votum paupertatis, neque inquirimus an non maiorem aliquam perfectionem Deus à nobis requirat.

Peracto hoc examine, & agnito nimio tuo affectu, & immoderata rerum terrenarum æstimatione, erubefce & dole; neq; prætextu necessitatis te excusa, nam amor ille & affectus non reddit te ditiozem, sed vitiosum te facit etiam tum, cum opibus non affluis; & adeo te illa opum cupiditas, à necessitate non eximit, vt potiùs illam etiam exaggeret, persuadeatque & superflua esse necessitates, & necessitarum spèciem pro excusatione valere.

III. PUNCTVM.

Propositum in futurum.

Non solùm, vt nolis impostèrum delinquere in hac materia, vbi tam crassa vitia sunt, & palpabilia, vt etsi comparatione grauiorum leuia videantur, insigniter tamen improbum esse oporteat, qui ea admittit.

De promouenda igitur statûs tui perfectione aliquid statuendum est, id decernendum, vt meliore apud te loco sit deinceps paupertas, quàm diuitiæ, ob reuerentiam exemplo Christi & verbis eius liquidissimis debitam; vt potiùs metuas bonis abundare, vnde Deo & hominibus obstringaris, quàm præter naturæ votum aliquâ eorundem premi inopiâ; vt abstineas curis omnibus superfluis.

fluis, verbis, anxietatibus, querelis, alijsque
 perturbationibus tum internis, tum exte-
 ribus, quibus naturæ genius commoda, ipsa-
 que vitæ sustentandæ necessaria persequi con-
 suevit; vt denique nihil omninò habeas, quo
 non carere paratissimus sis, si ita visum fue-
 rit diuinæ dispositioni, vt habere discipulus
 eius Magistri, qui ait: *Qui non renuntiauerit omni-*
bus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Serio
 expende hæc verba, aut enim renuntiandum
 est affectui rerum omnium terrenarum, aut
 è glorioso Discipulorum Christi numero ex-
 cidendum.

Hs

DECI-